

Don Quijote és a stand up comedy

ŐSZI FESZTIVÁL

Goda Gábor, az Artus Társulat vezetője Kazinczy Ferenc utóda: nyelvújító. Persze a nyelvújításnak is akadtak vadhajtásai, például a gőzpöfögészeti tovalöködönc nem szorította ki a lokomotívot, de az Artus szellemi kerekasztala körül ülőknek nem is az a szándékuk, hogy meglevő szintaktikai egységeket újabbakra cseréljenek. Színháznyelv-újításuk lényege az, hogy az előadásokon olyan szintagmák és paradigmák jöjjenek létre, amelyek új struktúrát képezve, árnyaltabban fejezik ki a közlendőt. Ha ez sikerül, akkor a befogadott színházi élmény nem fordítható le szavakra. Ezért zárható le az Artus új bemutatójának, a Don Quijote

Mauzóleumnak a kritikai elemzése azzal, hogy a produkció elmondhatatlanul jó.

A Don Quijote Mauzóleum rockkoncert, múzeumi kiállítás, tánc- és prózaszínházi előadás, performance, laza buli és színházi nyelvkurzus egyben. Fel lehet bontani részekre az előadás üzenetvábbító struktúráját, de teljesen felesleges, sőt félrevezető próbálkozás lenne, mert éppen az alkotórészek egyidejű összetettsége eredményezi – új nyelvezetet létrehozva – a különös hatást. A mauzóleum közepén, vörös küzdőtéren újkori, öltönyös búsképű lovag vívja szélmalomharcát. Produkcióját a falra vetített személytelen közönség tapsal jutalmazza. A négyszögletes játszó-

helyet képzőművészeti alkotások élő figurái veszik körül: erőszakosan, mindig ugyanazt szajkózó prédikátor, korongon forgó, gramfontölcsérbe daloló énekesnő, súlytalanságban lebegő, ollójával csillagokat csipkéző asztronauta, kerékpárlánccal mechanikus filmvetítőt hajtó biciklista és önmaga paródiáját nyújtó kispálásaborzos rockköltő. Az élő kiállítási tárgyak is küzdőtérré lépnek. Az előadás mindegyik akciója elgondolkodtató és izgalmas. Az asztronauta például a Holdra érve úgy mozog, mint az emberiség nagy lépéseit megtevő Neil Armstrong, magának ívelgetve teniszeznek, az újkori öltönyös lovag pedig a vetített közönség soraiban felfedezett, sokszorosított

Dulcineáknak nyújtja lándzsára tűzött szívét.

Don Quijote a kalandjai végén meghal. Megformálóját rövid gyászszertartás után derékig óriás gömbbe állítva a küzdőtér közepére helyezik. Az élő halott keljfeljancsiként működik: ide-oda dülöngélve, kézfogással köszöni meg a nézőknek a részvétnyilvánítást. Vidám hepiend: Don Quijote örökké él. És szomorú valóság: korunk katarzisélményt nyújtó kultuszfigurája a stand up comedy-sztár.

KUTSZEGI CSABA

Artus Társulat: Don Quijote Mauzóleum

Rendező: Goda Gábor
Artus Stúdió